



Υπηρεσία Τύπου και  
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης  
**ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 41/21**

Λουξεμβούργο, 17 Μαρτίου 2021

Απόφαση στην υπόθεση C-585/19  
Academia de Studii Economice din București κατά Organismul Intermediar  
pentru Programul Operațional Capital Uman – Ministerul Educației Naționale

**Σε περίπτωση που ένας εργαζόμενος συνήψε πλείονες συμβάσεις εργασίας με τον ίδιο εργοδότη, η ελάχιστη περίοδος ημερήσιας ανάπαυσης έχει εφαρμογή στις συμβάσεις θεωρούμενες στο σύνολό τους και όχι σε καθεμία από τις συμβάσεις θεωρούμενη χωριστά**

Η Academia de Studii Economice din București (ASE) (Πανεπιστήμιο Οικονομικών Σπουδών Βουκουρεστίου, Ρουμανία) έλαβε μη επιστρεπτέα ευρωπαϊκή χρηματοδότηση από τις ρουμανικές αρχές, για την εκτέλεση ενός τομεακού επιχειρησιακού προγράμματος<sup>1</sup> σχετικά με την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, με τίτλο «Επιδόσεις και αριστεία στη μεταδιδακτορική έρευνα στον τομέα των οικονομικών επιστημών στη Ρουμανία».

Στις 4 Ιουνίου 2018, το Ministerul Educației Naționale (Υπουργείο Εθνικής Παιδείας, Ρουμανία) βεβαίωσε σε βάρος της ASE οφειλή ύψους 13 490,42 ρουμανικών λεί (RON) (περίπου 2 800 ευρώ), η οποία αφορούσε μισθολογικές δαπάνες για εργαζομένους της ομάδας που είχε αναλάβει την εκτέλεση του προγράμματος. Τα ποσά που αντιστοιχούσαν στις δαπάνες αυτές κρίθηκαν μη επιλέξιμα λόγω υπερβάσεως του ανώτατου αριθμού ωρών (13 ώρες) κατά τις οποίες οι εν λόγω υπάλληλοι ήταν δυνατόν να εργάζονται σε καθημερινή βάση.

Συγκεκριμένα, κατά το διάστημα από τον Οκτώβριο του 2012 έως τον Ιανουάριο του 2013, ορισμένοι εμπειρογνώμονες οι οποίοι είχαν προσληφθεί από την ASE, δυνάμει πλειόνων συμβάσεων εργασίας, υπολόγισαν σωρευτικά, για κάποιες συγκεκριμένες ημέρες, τις ώρες εργασίας στο πλαίσιο του βασικού ωραρίου, ήτοι 8 ώρες ημερησίως, και τις ώρες απασχόλησης στο πλαίσιο του επίμαχου προγράμματος και στο πλαίσιο άλλων έργων ή δραστηριοτήτων. Ο συνολικός ημερήσιος αριθμός ωρών εργασίας υπερέβη όσον αφορά τους εμπειρογνώμονες αυτούς το όριο των δεκατριών ωρών ημερησίως το οποίο προβλεπόταν από οδηγίες της αρχής διαχείρισης του έργου.

Επιληφθέν της υποθέσεως, το Tribunalul București (πολυμελές πρωτοδικείο Βουκουρεστίου) ζητεί από το Δικαστήριο να διευκρινιστεί αν, οσάκις ο εργαζόμενος συνήψε πλείονες συμβάσεις εργασίας με τον ίδιο εργοδότη, η ελάχιστη περίοδος ημερήσιας ανάπαυσης, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 3 της οδηγίας για τον χρόνο εργασίας<sup>2</sup>, έχει εφαρμογή στις συμβάσεις αυτές θεωρούμενες στο σύνολό τους ή σε καθεμία από τις συμβάσεις θεωρούμενη χωριστά.

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο υπενθυμίζει, πρώτον, ότι το δικαίωμα κάθε εργαζομένου σε περιορισμό της μέγιστης διάρκειας της εργασίας και σε ημερήσιες, μεταξύ άλλων, περιόδους ανάπαυσης δεν συνιστά απλώς ιδιαίτερης σημασίας κανόνα του κοινωνικού δικαίου της Ένωσης, αλλά έχει και ρητώς κατοχυρωθεί στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης<sup>3</sup>.

<sup>1</sup> Πρόκειται για το έργο POSDRU/89/1.5/S/59184.

<sup>2</sup> Οδηγία 2003/88/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με ορισμένα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας (ΕΕ 2003, L 299, σ. 9).

<sup>3</sup> Άρθρο 31, παράγραφος 2.

Συναφώς, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η οδηγία για τον χρόνο εργασίας<sup>4</sup> ορίζει ως «χρόνο εργασίας» κάθε περίοδο κατά τη διάρκεια της οποίας ο εργαζόμενος ευρίσκεται στην εργασία, στη διάθεση του εργοδότη και ασκεί τη δραστηριότητα ή τα καθήκοντά του. Η οδηγία επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα ώστε «κάθε εργαζόμενος» να διαθέτει, ανά εικοσιτετράωρο, περίοδο ανάπαυσης ελάχιστης διάρκειας ένδεκα συναπτων ωρών.

Εξάλλου, ως «περίοδος ανάπαυσης» ορίζεται κάθε περίοδος που δεν είναι χρόνος εργασίας. Επομένως, η «περίοδος ανάπαυσης» και ο «χρόνος εργασίας» είναι έννοιες οι οποίες αποκλείουν η μία την άλλη και η οδηγία για τον χρόνο εργασίας δεν προβλέπει κάποια ενδιάμεση κατηγορία μεταξύ περιόδου εργασίας και περιόδου ανάπαυσης.

Πλην όμως, δεν είναι δυνατόν να τηρηθεί η απαίτηση της οδηγίας για τον χρόνο εργασίας κατά την οποία κάθε εργαζόμενος δικαιούται καθημερινά ανάπαυση διάρκειας ένδεκα τουλάχιστον συναπτων ωρών, αν αυτές οι περίοδοι ανάπαυσης εξετάζονται χωριστά για κάθε μία σύμβαση που συνδέει τον εργαζόμενο με τον εργοδότη του.

Πράγματι, σε μια τέτοια περίπτωση, οι ώρες που θεωρούνται ως περίοδοι ανάπαυσης στο πλαίσιο μιας συμβάσεως θα μπορούσαν, όπως συμβαίνει στην υπόθεση που υποβλήθηκε στην κρίση του Δικαστηρίου, να συνιστούν χρόνο εργασίας στο πλαίσιο άλλης συμβάσεως. Δεδομένου, όμως, ότι η ίδια περίοδος δεν μπορεί να χαρακτηρίζεται συγχρόνως ως χρόνος εργασίας και ως περίοδος ανάπαυσης, οι συμβάσεις εργασίας που συνάπτει ένας εργαζόμενος με τον εργοδότη του πρέπει να εξετάζονται από κοινού.

Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται επίσης από τον σκοπό της οδηγίας, ο οποίος συνίσταται στον καθορισμό των στοιχειωδών προδιαγραφών για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας των εργαζομένων διά της προσεγγίσεως των εθνικών διατάξεων, ιδίως όσον αφορά τη διάρκεια του χρόνου εργασίας. Ο σκοπός αυτός κατατείνει στην εξασφάλιση καλύτερης προστασίας της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων, μέσω της κατοχύρωσης κατώτατων περιόδων ανάπαυσης, ειδικότερα δε ημερήσιας ανάπαυσης.

Το Δικαστήριο κρίνει επομένως ότι, **οσάκις ο εργαζόμενος συνήψε πλείονες συμβάσεις εργασίας με τον ίδιο εργοδότη, η ελάχιστη περίοδος ημερήσιας ανάπαυσης έχει εφαρμογή στις συμβάσεις αυτές θεωρούμενες στο σύνολό τους και όχι σε καθεμία από τις συμβάσεις θεωρούμενη χωριστά.**

---

**ΥΠΟΜΝΗΣΗ:** Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

---

*Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.*

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" 📠 (+32) 2 2964106

---

<sup>4</sup> Άρθρο 2, σημείο 1, και άρθρο 3 της οδηγίας 2003/88.